

DE DRIEMASTER

MAANDBLAD VAN DE ONAFHANKELIJKE LIBERALE
JONGEREN ORGANISATIE VRIJHEID EN DEMOCRATIE

niet langer praten: granaten!

Sinds Zo is het en Hoepla heeft geen tv-programma zoveel stof doen opwaaien als de uitzending van Achter het Nieuws over door Nederlandse militairen in Indonesië (toen nog „ons Indië“) begane oorlogsmisdaden.

De reacties waren talrijk en verscheiden. Als immer stond de Telegraaf pal voor het onbevlekt blazoen des Nederlandse krijgsmans. Drees wist (bijna) van niets, Westerling (de Turk) dreigde met een proces — Nederland scheidde zich, net als toen, in de kampen links en rechts.

Net als toen. Hoe was het „toen“ ook weer? Via een aantal citaten, grotendeels geput uit het boek „Mooie Vrede“ door Michiel van der Plas, kan men zich een beeld vormen van hoe Nederland toen dacht. De conclusie laten wij aan de lezer over.

Indië verloren: rampspoed geboren

De minister van Overzeesche Gebiedsdelen, prof. dr. J. H. Logemann heeft gisteravond in een radiorede de volstrekte afwijzing van de regeering-Soekarno gemotiveerd en een ernstige waarschuwing gericht tot de Indonesische nationalisten in Nederland en tot die links-radicalen bladen en sprekers die thans in troebel water visschen. (Trouw)

*

Soekarno die is leider
van d'Indische WA
Door zijn collaboratie
Ging hij Anton achterna
Ga jij nu maar naar Nippon
Naar het Japans gespuis
Een atoombom die valt dan op je huis! (Utrechts Studenten-
corps)

*

Zie de wereld.
Pak aan in Indië
Neem dienst

*

„snelle gereedmaking van den laatsten man en het laatste
geweer“ (Dr. H. A. Colijn)

Te Batavia stond het standbeeld van Coen, de stichter van het Imperium. Het is goed dat het niet meer wordt opgericht. Het zou zich in zijn stad niet meer thuis voelen. In zijn plaats mogen de Indonesiërs in Diapara een monument oprichten voor Van Mook, de sloper (prof. dr. Gerretson)

*

Vandaag kreeg een van mijn vrienden een brief van thuis, daar stond in dat veel jongens van de nieuwe lichten niet meer naar Indië willen! Niet willen! Hoe bestaat het! Ze moesten er heen geschopt worden! Ik kan ze vertellen hoe de jongens hier in Indië over hen denken en hoorde het vanmorgen dien jongen zeggen toen hij die brief las: Waren we maar een weekje in Nederland, dan schoten we ze kapot, net als de Pemoeda's. (Op Wacht, weekblad)

*

Kruip je in je schulp voor den schoft van Djocja? De merdekaschreeuwers en pemoeda's vond je wel goed??

Holland sta op, rijt op

Laat je niet je erfenis afhandig maken!

Open, voor het volksgeweten!

Geen rode dwang. Vrijheid. (Stichting „Indië in nood“)

*

Eerst Soekarno, dan Stalin.

Liever dood dan rood.

Voor Volk en Vaderland.

Op zoek naar Soekarno. (opschriften op militaire wagens en treinen)

*

Gezag is gezag en rebel is rebel. (Trouw)

*

H. Gortzak (CPN) las in de Kamer brieven voor van soldaten in Indonesië.

Reactie van de minister: „Ik ken die brieven . . .“

*

Waar is de stem van onze vakverenigingen die zoometeen den Amsterdamschen arbeiders zullen moeten zeggen dat hun loon naar beneden moet omdat negen miljoen Nederlanders in dit uitgeteerde land niet kunnen leven? (H. A. Lunshof)

*

De ontworpen overeenkomst is een kaakslag voor het Nederlandse volk dat daar in Indië wat groots heeft verricht, een lafhartige desertie van de plicht tegenover het volk van Insulinde en een hoon aan Oranje. (prof. Gerretson)

*

(doorlezen op pag. 3)

FIGEE

VLAARDINGEN N.V.

•

SCHEEPSBOUW	APPARATENBOUW
SCHEEPSREPARATIE	TANKS
MOTORENREPARATIE	PIJPLEIDINGEN
STAALBOUW	WATERZUIVERINGSAPP

Staalconstructies
voor alle doeleinden
Speciaalbedrijf voor
zwaar plaatwerk
Constructiewerkplaat-
sen

•

W. HUIZER n.v.

CAPELLE a/d IJSSEL
TELEFOON 01804 - 2657

N.V. SCHEEPSBOUWWERF MACHINEFABRIEK

•

„DE KLOP”

•

INDUSTRIEWEG 4 SLIEDRECHT

Isolatie- en
Plaatwerkbedrijf
ROTAMISOL

Uitvoerders van warmte-,
koude- en geluidsisolatie
Kantoor: IPELO 15, ROTTER-
DAM, Telefoon 17 55 07

BOELE's

Scheepswerven en
Machinefabriek N.V.

BOLNES

Strijd voor Vrijheid en Democratie voor
iedereen, behalve voor Houtvernielers.

— ☆ —

Bestrijdt deze door uw hout onder hoge
druk te laten impregneren bij:

v. d. SIJDE's HOUTBEREIDING N.V.

SPUI 40 — STRIJEN — TELEFOON 01854 - 280

vloeibare stikstof vloeibare zuurstof
machine-fabriek

HOEK

N.V. W. A. Hoek's machine- en zuurstoffabriek
Havenstraat 19 - Schiedam - Tel. 010-269061

De bekende Amsterdamse anarchistische student J. Witting schrijft ons:

LEVE VAN RIEL!

Het afgelopen jaar heeft de redactie van de Driemaster in diverse rubrieken veel aandacht besteed aan de uitlatingen van de heer Van Riel. Geheel in de lijn van het zo verfoeide redactiebeleid Marcuse kon men zo elke maand wel het een en ander lezen over hetgeen de bejaarde senator in den lande aan liberale ketterijen te berde bracht.

Vanwaar toch deze overdadige aandacht voor deze merkwaardige figuur, die volgens sommige z.g. progressieve VVD'ers de representant is van een „kleine” conservatieve groepering in deze partij en als de grootste hinderpaal beschouwd moet worden om de VVD te laten uitgroeien tot een moderne volkspartij.

Men zal mij moeilijk kunnen beschuldigen een aanhanger van de heer Van Riel te zijn, maar toch ben ik van mening dat de kritiek geuit op Van Riel door de Driemasterredactie eenzijdig is en daarom onterecht en verwerpelijk.

Gesterkt in mijn mening werd ik door het kennis nemen van die artikelen in de Driemaster waarin men zich positief opstelde t.o.v. de VVD fractievoorzitter in de 2e Kamer en de konstatering van de plotseling waardering die in de JOVD blijkt te bestaan voor Joekes. Een politikus, die door één zijner politieke geestverwanten gebrek aan politiek gewicht wordt toegeschreven en verweten wordt gebruik te maken van de goede eer en naam van Van Mierlo, om zijn positie te versterken.

De redactie van de Driemaster maakt het zich wel gemakkelijk door op grond van enkele uitspraken het konservatisme in de VVD in de schoenen te schuiven van Van Riel. Zij doet m.i. hiermede tekort aan Van Riel als fenomeen in de Nederlandse politiek en vooral als politiek geestelijk leider van de VVD.

Het zou de redactie sieren indien zij ook eens haar kritiek richtte op de 2e kamerfractie van de VVD, in het bijzonder haar leider, de politieke middenstander Toxopeus die niets schijnt te weten, te kunnen of te willen en zijn eigen partij door gebrek aan politieke durf en vitaliteit zo langzamerhand in een steriele positie manoeuvreert.

Hopelijk zal de redactie ook eens een achtergrond artikel brengen en een analyse geven van het denken van Van Riel, dat helaas geketend is aan het gedachtenkader van de traditionalistische filosofen en sociologen van de 19e eeuw zoals Bonald, Maistre, Simmel, Tocqueville en Weber. Iets wat hij merkwaardig genoeg gemeen heeft met enkele „New-Left” critici.

Voor de VVD hoop ik dan ook dat deze partij bij de komende Statenverkiezingen zo'n verlies lijdt dat Van Riel zijn gedeputeerden zetel verliest, zodat hij eindelijk tijd krijgt wat publikaties door te nemen die na 1920 zijn uitgekomen. Het politieke Nederland ten rechter zijde heeft meer behoefte aan een figuur als Quintin Hogg of Ray Butler, (de briljante theoretici van het hedendaags Engelse konservatisme, J.W.), dan aan een dichtende kroniekschrijver. En Van Riel kan deze rol spelen.

Zonder positief te staan t.o.v. de politieke denkbeelden van Van Riel en getuige de m.i. onterechte waardering die de redactie heeft voor heren als Toxopeus en Joekes, ben ik van mening dat de artikelen in de Driemaster Van Riel te negatief beoordelen en hem in persoon en als één der leiders van de VVD te kort doen.

(vervolg van pag. 1)

Er is wel alle reden het een schandaal te vinden dat het Nederlandsche volk in het Indonesische beleid zoo weinig, om niet te zeggen heelemaal niet, gekend is geworden. Het had zoo verhelderend kunnen werken. (De Tijd)

*

Een Rijk- of TWEE ruïnes! (Stichting Rijkseenheid)

*

Wilt U Hitler of Mussert terughebben?

Waarom zoudt ge dan 70.000.000 Indonesiërs aan Soekarno uitleveren? (anoniem)

*

Het Koninkrijk der Nederlanden is verraden. (De Nieuwe Eeuw)

*

Een man die onder deze overeenkomst zijn handteekening zet laadt een huiveringwekkende verantwoordelijkheid op zich. (...) zal voor zich zien oprijen de schimmen van Van Oldenbarneveldt, van Johan de Witt, van Van Hogendorp, van Multatuli, van Keuchenius, en van Van Deventer, van al wat in dit land groot en nobel is geweest.

En misschien schrikt die hand dan wel terug. Misschien. (H. A. Lunshof)

*

Heeft U er ook genoeg van? (verkiezingsleus van de VVD)

*

Het roer moet om! (verkiezingsleus van de VVD)

*

Moeder, stem je nou weer op de PvdA? (verkiezingsleus van de CPN)

Omdat ik Nederlander ben

Dit is de sfeer waarin in Nederland de Indonesische kwestie werd „behandeld”. Achteraf stelt men zich de vraag, en dan vooral degenen die er niet bij betrokken zijn geweest: hoe is dat allemaal in godsnaam mogelijk geweest?

En dat is het nu wat wij zo graag, zo duidelijk, zo open, zo helemaal uit de doeken willen zien. „Toen” had het zo verhelderend kunnen werken. Nu ook nog.

Tot slot een citaat, om te bewijzen dat niet iedereen „fout” was na de oorlog. Een citaat uit het artikel „Omdat ik Nederlander ben”, door de hoofdredacteur van Vrij Nederland, wijlen Henk van Randwijk:

„Toen op zondag, 20 juli, Nederland de oorlog begon tegen de volken van Java en Sumatra (een „politieone actie” met tanks en vliegtuigen is een oorlog!) kwam na de woorden van de minister-president het Wilhelmus door de radio. Toen drong onweerstaanbaar in mijn herinnering die even zonnige morgen van de tiende mei 1940, toen (...) de stem van onze Koningin klonk, gevolgd door het Wilhelmus. En daarom klonk op 20 juli, de dag waarop Nederland met tanks en bommen en ander volk te lijf ging, het Wilhelmus als een vloek.

(...) Ik spreek omdat ik Nederlander ben. Omdat ik Nederlander ben zeg ik nee! tegen het geweld dat thans door ons in Indonesië gepleegd wordt. Ik zeg dit met in mijn oren de beschuldigingen door mijzelf en anderen geuit tot het Duitse volk, dat uit vaderlandsliefde en eenzelfde verkeerd begrepen eigenbelang meende te moeten zwijgen toen Hitler in zijn naam misdaden beging. Ik schakel daarmee het optreden van onze regering in Indonesië en de daden van Hitler niet gelijk. Ik zeg er alleen mee dat wij in die beschuldiging aan het Duitse volk erkenden dat er een hogere maatstaf is dan het nationaal belang en dat er klemmender redenen zijn om te spreken of te zwijgen dan het Nederlanderschap.

(...) Ik verwerp elk beroep op gemeenschap, gebaseerd op een duister driftmatig beleefde nationale eenheid. Ik verwerp elke blinde verbondenheid aan personen als het om recht, om mijn geweten en om mijn verantwoordelijkheid als staatsburger gaat.”

REDACTIE

npjcr-brochure

politiek jongerenwerk

Van vele zijden wordt de laatste tijd sterk de nadruk gelegd op de noodzaak van inspraak en medezeggenschap van alle betrokkenen in het bedrijfsleven, in het onderwijs, op universiteiten en in particuliere organisaties. De roep om *participatie*, om verdere *democratisering* moet daarbij niet verstaan worden als een inhoudsloze modekreet, maar als een logische consequentie van de groei van de westerse maatschappij van *welvaartsstaat* naar een *welzijnssamenleving*, of wel leefruimtestaat waarin onder meer het meedenken, meediscussiëren en meebeslissen van een ieder over het politieke en maatschappelijke gebeuren steeds belangrijker wordt.

Bureaucratie

Wanneer we nu het jeugd- en jongerenwerk in Nederland bezien, dan valt direct het verstarde en enigszins bureaucratisch ingestelde organisatiepatroon op, waarin de mogelijkheden voor inspraak en medezeggenschap van de jonge generatie zelf nauwelijks aanwezig zijn. Daarbij zien we dat de vele landelijke organisaties — grotendeels samengebondend in de Nederlandse Jeugd Gemeenschap — door de overheid sterk gesubsidieerd worden, terwijl het eigen jeugdinitiatief de vele zelfbestuurlijke jeugd- en jongerenorganisaties (geleid door de jongeren zelf) en de verschillende experimenten van eigentijdse vormgeving voor ontspanningsmogelijkheden, opgezet door jongeren zelf, nauwelijks door de overheid gesteund worden en niet zelden (door gemeenten e.d.) zelfs worden gedwarsboomd.

Nu de overheid bezig is de subsidiëring en de structuur van het jeugd- en jongerenwerk opnieuw te bezien (dit mede naar aanleiding van het Cower-rapport waarin wordt uitgegaan van de paternalistische jeugdservice-gedachte), kwam het de Stichting Nederlandse Politieke Jongeren Contact Raad zinvol voor wederom op de bovengestelde onbevredigende situatie te wijzen. De standpuntbepaling van de NPJCR treft u in een rapport aan met als titel „Politiek Jongerenwerk”. Dieper wordt namelijk in dit rapport ingegaan op de plaats van de politieke jongerenorganisaties in het kader van het eigen jeugdinitiatief.

De politieke jongerenorganisaties en de NPJCR kunnen beschouwd worden als *zelfbestuurlijke jongerenorganisaties* (evenals bijv. studentenorganisaties, schoolverenigingen, de School Pers Unie, NSR, Raad van Studerenden, jeugdcentra, opgezet en geleid door jongeren zelf, etc.), die een belangrijke bijdrage leveren aan de vrijetijdsbesteding en vorming van jonge volwassenen (18- tot 25-jarigen). De politieke jongerenorganisaties en de jongerencomités (uit PPR en D'66), de regionale en plaatselijke politieke contact raden richten zich — naast uiteraard de politiek actie — voor een belangrijk stuk op de *staatsburgerlijke vorming*, hetgeen een belangrijk facet van de *éducation permanente* is.

Verlangens

In dit rapport wordt een pleidooi gevoerd voor

1. herstructurering van het jeugd- en jongerenwerk, zodat de jongeren zowel op regionaal als op landelijk niveau een grote mate van inspraak en medezeggenschap krijgen (in de Raad voor het Jeugdbeleid, in gemeentelijke jeugdraden e.d.).

Het is met name onjuist de NJG te beschouwen als de spreekbuis en de top van al het werk onder jeugd en jongeren.

2. een subsidieregeling waarin alle vormen van eigen jeugdinitiatief ook kunnen worden gesteund en
 - a. daarbij ook subsidiëring van de landelijke politieke jongerenorganisaties en gemeentelijke steun voor alle vormen van staatsburgerlijke vorming, bijv. in het kader van een subsidieregeling voor de staatsburgerlijke vorming (thans valt alleen het werk van de Stichting Burgerschapskunde onder dit hoofd);
 - b. zou volgens dit rapport de NPJCR (in eerste aanzet) in aanmerking moeten komen voor subsidiëring naar de rijksregeling bijzonder jeugd- en volksoontwikkelingswerk.

Het rapport is opgesteld door een commissie ad hoc, bestaande uit: E. Bleumink (CHIO), W. van Essen (FIG van de PvdA), R. Gerrits (KVPJG) en M. Lekkerkerker (JOVD) en is als zodanig goedgekeurd door het Dagelijks Bestuur van de Stichting NPJCR.

geboekstaafd

Schrijvers van politieke kronieken kunnen twee kanten uitzetten: ze geven in opsommende en afstand nemende stijl een overzicht der gebeurtenissen. Of zij kiezen voor een persoonlijk gekleurd verslag. In het eerste geval ontstaat dan een wel volledig, maar verder *gortdroog* verhaal — dat bovendien niet erg goed verkocht zal worden —, in het andere een *lekker lopend* *journaal*, dat echter geen aanspraak mag maken op volledigheid, objectiviteit of eeuwigheidswaarde. Welnu, de (vroeger Handelsblad-, thans HP-) journalist *John Jansen van Galen* heeft het zekere voor het onzekere genomen en de tweede mogelijkheid gekozen*. We kunnen dat best begrijpen en keren dan niet eens terug naar bovenstaande beweringen. Immers, wie de gebeurtenissen in het *parlementaire jaar 1967-1968* nog eens, zoals Jansen van Galen doet, de revue laat passeren kan nauwelijks zijn gekennelijk ook niet gelukt en het resultaat is een *amusant* boek geworden; de neerslag waarschijnlijk van vele uren gieren en brullen op vergaderingen van onze *bonafide* partijen, waar de ene dag dingen gezegd worden die de volgende dag weer even zo vrolijk ontkend worden.

Jansen van Galen geeft een uitgebreid verslag van de gebeurtenissen in de KVP, uiteindelijk culminerend in de uit-treding der Radicaal. Ook de diverse *rellen* en *relletjes* in andere partijen zijn niet aan zijn aandacht ontsnapt.

Merkwaardig is, bij nalezing, dat de springstof die in het afgelopen jaar ook in de VVD zo rijkelijk is aangedragen, zo ongebruikt is gebleven. Het nadenken waard is Van Galens conclusie dat „de *voormannen van de VVD zich heus liberalen voelen*”. En dat terwijl men weinig heeft nagelaten het conservatieve image op te poetsen.

Voor wie het allemaal nog eens lezen wil biedt het boek een paar uurtjes prettige lectuur. Jammer vind ik, dat het documentaire gedeelte achterin (*met de Troonrede 1968 en een uittreksel uit het rapport van de Achtien*) wel wat erg mager is uitgevallen. Misschien dat daaraan bij een volgende uitgave, die hopelijk komen zal, meer aandacht besteed zal worden. (GvdM)

* *Drs. J. Jansen van Galen: Politiek jaarboek 1969. Uitgeverij Bekking Amsterdam; 232 pagina's; prijs f 9,90.*

gr. ziens:
de kwestie
groningen

De noordelijke pers had een *primeurtje*. Nog voordat ieder lid van de afdeling Groningen ook maar iets wist, kon men in de *Emmer Courant* (een onderdeelje van het Algemeen Dagblad) op de voorpagina lezen dat het bestuur van de Groninger JOVD afdeling het voornemen had die afdeling maar op te heffen. Beter dan haar leden, slaagde dit bestuur er in, enige journalisten warm voor hun zaak te krijgen, waardoor ze over publiciteit niet te klagen hadden

Buitenparlementaire acties

Daar dit maandblad niet werd ingelicht, werden wij argwanend en staken de *voelhorensuit*. Maar voor we daar mee wilden beginnen, stond er al weer wat in de krant: *de voorzitter met portret en al!* Over de *gezelligheid* bij de JOVD zei hij: Waardeloos, de vrouwen gaan na de emancipatie liever naar cafeetjes en bars! Over de *informatie*: Ga naar de VVD, *die weten alles veel beter!* Over de JOVD: Deze club doet aan praktische politiek zonder invloed te krijgen in het parlement hetgeen betekent dat zij *buitenparlementaire acties* voert, wat *onliberaal* is! Over het bestuur van de Groninger afdeling zouden wij

kunnen zeggen: Een *uiterst actieve groep*, die geregeld *vol-tallig* bij elkaar komt, die geregeld contacten legt met haar leden en *onderzoekt* waardoor de opkomsten vaak niet bepaald groot zijn, die ook *diepgaande onderzoekingen* verricht naar de oorzaak van de *eenzijdige* samenstelling van de ledenlijst waardoor de afdeling wel wordt betiteld als een onderafdeling van het „Corps” hetgeen vele niet-studenten afschrikt. Een groep die zich zeer actief betrokken voelt met het wel en wee van de JOVD door geregeld de congressen, districtvergaderingen e.d. te bezoeken en bezwaren naar voren brengt.

Vergeeten

Een groep die het liberalisme hoog pleegt te houden door, inplaats van uit te treden, probeert een JOVD-afdeling met 70 leden *de nek om te draaien* en zonder overleg, als spreekbuis voor haar leden, in de pers optreedt. Een groep die het onfatsoen kan opbrengen (*en de reglementen niet kan opvolgen*) door het hoofdbestuur niet op de hoogte te stellen van hun voornemens, hoewel een week van te voren voorzitter Bosma een *spreekbeurt* vervulde voor de afdeling en een HB-lid in Groningen verblijft! Een groep tenslotte die de JOVD en daarmee het liberalisme en ook de VVD meer schade heeft gedaan dan zij kunnen overzien door de JOVD voor te gaan stellen als een *groepje nietszeggende jongelui*. *Laten wij dit kiekje snel vergeten, zij zijn het waard!*

drs. j. h. lanbers:

de vvd: uit de egelstelling!

De eerste jaren na de oprichting van *Democraten '66* hebben de VVD-politici weinig nagelaten om van deze partij ook maar iets heel te laten. De grote mannen van de liberale partij, de VVD dus, werden af en toe zelfs heetgebakerd als D'66 ter sprake kwam; een gemoedstoestand waaronder liberalen in het algemeen niet erg gebukt gaan. Want de liberaal beziet immers alles *genueanceerd!* Niettemin heeft men gemeend D'66 altijd te moeten behandelen als een recalcitrant jongmens, dat nog weinig van de wereld begrepen had en dat later vanzelf wel verstandig zou worden. Doch toen het dankzij de *linkse* pers begon te kijken alsof D'66 in de linkse hoek thuishoorde, zodat een linkse concentratie enigszins gestalte kreeg, toen deugde er helemaal niets meer aan de nieuwe partij. De partij had geen gezicht en zwartkijkers meenden zelfs dat zij de partij al in de *socialistische poel des verderfs* hadden horen plonzen.

De oogkleppen van de VVD

De laatste tijd kan men echter moeilijk meer de ogen sluiten voor de negatieve houding die D'66 heeft aangenomen ten opzichte van het zo *verdeelde en kiftende wereldje links van haar*. Bovendien zijn er rekenmeesters in de partij (VVD) opgestaan, die hun aanhang hebben voorgehouden, dat de huidige regeringscombinatie in 1971 vermoedelijk geen voldoende meerderheid zal kunnen behalen. De VVD zal daardoor afhankelijk worden van b.v. *van Dis en zijn discipelen* en dat wordt toch al te gortig gevonden. Vandaar dat de laatste maanden op liberale avonden al voorzichtig gesuggereerd wordt om toch eens te zien wat D'66 eigenlijk voor een partij is. Welnu, een partij die een paar jaar met *oogkleppen* heeft voorgelopen mag wel even wegwijds gemaakt worden ten aanzien van het verschijnsel D'66. Een moeilijk punt van D'66 is inderdaad gelegen in haar

staatsrechtelijke voorstellen. Vaak kan men zich overigens bij het lezen van door de partij rondgezonden stukken niet aan de indruk onttrekken dat deze staatsrechtelijke voorstellen het domein geworden zijn van een beperkte club van *hobbyisten*. Werkelijk legio zijn nu reeds de besproken varianten van het districtensysteem. Dit alles wordt, tot *ramp van het gewone volk*, diep wetenschappelijk benaderd, met een overmaat aan moeilijke woorden. Het is echter de vraag of men de aanhang hiermee nu wel plezier doet. Te meer omdat het ook al discutabel is of zo'n districtensysteem de politiek wel echt dichter bij de mensen brengt. Met de *gekozen premier* ligt het nog moeilijker. Velen vragen zich af of dit niet ten koste zal gaan van de kracht en het aanzien van het Parlement. Zal de *buitenparlementaire oppositie* daardoor dan niet veel omvangrijker gaan worden? Een meer praktisch probleem voor D'66 zelf is echter dat zij ten aanzien van de eis van een gekozen premier geheel alleen staat. Zou D'66 niettemin onvoorwaardelijk aan deze eis willen blijven vasthouden, dan zet de partij zich voor onbepaalde tijd buiten spel. Gelet op de huidige politieke krachtenverhouding is het *landsbelang* daarmee echter niet gediend. Het zou trouwens ook in strijd zijn met de principe's van het pragmatisme om *star* aan een bepaald punt te blijven hangen.

Mooi en lelijk links

Met dat pragmatisme komen we intussen al gauw op de *ideologie* van D'66. Ongetwijfeld zullen er VVD'ers zijn die bij het horen hiervan zich van het lachen op de *dijen zullen kletsen*. Want D'66 heeft immers geen gezicht. Deze dijen-kletzers zouden we dan echter eens willen attenderen op de woorden van een van hun voorlieden, Mr. van Riel, die vindt dat „*het hele links-rechts-debat een schijn debat is*”.

(doorlezen op pag. 10)

G. van der Meer:

Over democratie gesproken

WIE GELOOFDE DAT ALLEEN Nederland zich in een politieke crisis bevindt is de laatste tijd wel hardhandig uit de droom geholpen. Iedereen herinnert zich de diepe crisis waarin Frankrijk na 10 jaren gaulistisch bewind kwam te verkeren; in de Bondsrepubliek suddert de malaise vooral na de vorming van de „grosse Koalition” rustig door, terwijl ook landen als België en Italië allerminst verheffende voorbeelden van floreerende democratische samenlevingen genoemd kunnen worden. We spreken dan nog niet eens over Engeland dat vooreerst zijn handen vol heeft aan de hoognodige sanering van zijn 19e eeuwse economie. En dan zwijgen we nog helemaal over de moeilijkheden in het „andere blok” — want wat is de Tsjecho-Slowaakse tragedie anders dan een overduidelijke manifestatie van de onmacht der communistische leiders, gevangen in starre denkschema's, om de verlangens naar zeggenschap van de bevolking in te passen in het systeem? Dat is in feite hetzelfde probleem als waarmee de democratieën van het westers model geconfronteerd worden: het probleem manifesteert zich op verschillende wijze en in verschillende graden van heftigheid. Maar het fundamentele probleem, dat mogen we uit alle gebeurtenissen wel afleiden, is overal hetzelfde.

WELNU, MEN MAG BLIJ ZIJN wanneer pogingen gedaan worden om de democratische crisis te analyseren. Er verschijnt een steeds wassende stroom lectuur over de Franse crisis van 1968, waarop wij later nog eens hopen in te gaan. In een van onze vorige nummers heb ik al eens de aandacht gevestigd op Ralf Dahrendorf, hoogleraar in de sociologie in Konstanz, als een komeet aan het Duitse politieke sterrenhemeltje verschenen. In korte tijd verwierf Dahrendorf faam door zijn onverveerd en onconventioneel optreden in de liberale partij van West-Duitsland, de FDP. Omdat hij uit een socialistisch nest komt mag het geen geringe verbazing wekken dat Dahrendorf juist voor deze partij koos, die

voornamelijk bestaat uit een aantal grootindustriëlen, middenstanders en dergelijke tegen de moderne maatschappij wrokkende en mokkende groepjes, wier mentaliteit wonderwel past bij de talloze dromers in Duitsland over het Grootduitse verleden. Dahrendorf dartelt als een jong kalf rond in de mufte atmosfeer van de liberale partij, die nog niet eens zo erg lang geleden fungeerde als een soort bijwagen van de christelijke partijen. We zouden bijna willen vragen, kijkend naar de Nederlandse situatie, of dat zo hoort! Maar Dahrendorf wil straks alleen regeren. Dat is geen geringe pretentie voor een partij die het zwaard van de kieswetwijziging levensgroot boven het hoofd hangt.

DAHRENDORF SCHRIJFT IN zijn boek „Für eine Erneuerung der Demokratie in der Bundesrepublik” (een verzameling opstellen, voordrachten en interviews) veel verwantschap te voelen met partijen als de Democraten in Nederland en de radicale liberalen in Denemarken. Dat is niet verwonderlijk, gezien zijn open instelling, zijn gretigheid om te discussiëren, óók met mensen als Rudi Dutschke. Hij is het niet met hen eens („demonstranten zonder doel” noemt hij ze), maar heeft met hen gemeen zijn kritische gezinheid en waardeert ze daarom. Hij laat zich over hen niet uit in de schampere bewoordingen die men van de VVD gewend is; pleidooien voor de oprichting van een Bijzonder Vrijwillige Landstorm heeft men van hem dan ook niet te verwachten! Waarom toch liberaal, terwijl men hem eerder bij een progressievere partij als de SPD zou verwachten? Dahrendorf wijst er op dat de sociale politiek van de grote Duitse partijen allesbehalve radicaal is. „Je zorgt er maar voor dat de mensen blijven waar ze zijn — wat ook de economische omstandigheden en de sociale omstandigheden zijn, of moeten worden”.

DAT LIJKT EEN NOGAL EENvoudige constatering, maar wanneer men de consequenties aanvaardt zal een radicaal andere politiek uit-

gewerkt moeten worden — een politiek die niet uitgaat van een gesloten maatschappijbeeld, zoals men vaak aantreft bij de linkse dogmatici alsook bij de conservatieve denkers (de befaamde Ludwig Erhard is, als pleiter voor een „formierte Gesellschaft”, één van hen). Het is een politieke opvatting die uitgaat van een open maatschappij, met een grote sociale en economische mobiliteit, en is daarom het tegendeel van een maatschappij die door het instandhouden van barrières op allerlei terreinen de zelfontplooiing, wat ook betekent zeggenschap!, belemmert.

Men kan zich voorstellen dat Dahrendorf geen voorstander is van wijziging van het kiesstelsel, die alleen maar gericht is op een effectieve eliminatie van de kleine partijen. Wie meent dat we de oplossing van de crisis in de democratie zouden moeten oplossen door de denkbeelden van D'66, die in het algemeen er op neer komen dat de macht van de regering aanzienlijk wordt versterkt, zo denkt ook Dahrendorf er geloof ik over, heeft het bij het verkeerde eind. Gelukkig lijkt het er op dat de Democraten hierover, geheel in tegenstelling tot enkele jaren geleden, wat liberaler over gaan denken. Maar dit slechts ter zijde.

RALF DAHRENDORF BENA-drukt nogal opvallend dat de klassenstrijd ten einde is. Deze opvatting wordt, in het kader van Marx' revival, door velen bestreden. Naar mijn mening omzeilt Dahrendorf de argumentatie van deze stelling een beetje, of men moet dit als zo vanzelfsprekend vinden en een nadere adstructie dus niet nodig achten. Natuurlijk, de bezit- en rechtelozen van weleer, de massa waarop Karl Marx zijn blik richtte en die hij in zijn filosofie centraal stelde, hebben hun strijd voor politieke en sociale rechten uiteindelijk met succes bekroond gezien. De arbeiders zijn zo hecht in het bestaande systeem geïntegreerd dat zij de hen toebedachte rol van „revolutionaire klasse” wel nooit zullen spelen. Inderdaad, aldus beschouwd is de klassenstrijd ten einde. De verworpenen der aarde hebben via partij en vakbond een goed deel van de maatschappelijke macht in handen gekregen. Of... is dat slechts schone schijn?

De vervreemding is nog altijd een

levensgroot probleem, de tegenstelling tussen rijke en arme landen niet minder, de consumentenmaatschappij al evenzeer.

Over deze dingen heeft Marx indertijd zijn licht al laten schijnen, en de door hem voorgestelde oplossingen mogen niet bij voorbaat als verouderd en dogmatisch worden verworpen. We zijn wel voor de ondernemingsgewijze productie, maar de voorkeur voor dit produktiesysteem kan toch even zo goed een „verouderd dogmatisch stekpaardje” zijn?

HET IS IMMERS WAT AL TE naïef om aan te nemen, dat bij al het verlangen naar meer openheid, naar meer democratie, kan worden volstaan met het uiten van deze wensen. Als men heeft aangetoond waar de barrières liggen, dan moeten ze ook nog een keer opgeruimd worden! Wanneer wij onze maatschappij democratisch willen (blijven) noemen, dan kunnen we niet meer volstaan met te verwijzen naar de voortreffelijkheid onzer politiek-democratische instellingen. De wellicht meest voor de hand liggende, maar zeker ook meest verstrekkende definitie van het begrip links is voor mij het streven naar een radicale democratisering. Democratie op staatkundig terrein; democratie echter ook in de economische sector. Ik ben me ervan bewust mij hiermee in liberale kring op gevaarlijk glad ijs te begeven. Reële democratie betekent het recht op „mee-beslissen” (wat nog iets heel anders is dan alleen maar het recht op inspraak; in de praktijk betekent dat afwachten wat men aan je kwijt wil). Men mag over de uitspraken van NKV-voorzitter Mertens denken zoals men wil, onloochenbaar is het feit dat belangrijke sectoren van onze samenleving, het bedrijfsleven maar ook om maar iets te noemen de kerk en het leger fundamenteel ondemocratisch zijn. En dat betekent dat de massa van de bevolking verre wordt gehouden van beslissing over zaken die henzelf regarderen, die bepalend zijn voor hun levensgeluk.

NATUURLIJK DOE IK RALF Dahrendorf onrecht aan als ik suggereer dat hij over al deze kwesties geen gedachten heeft. Eerder ligt het voor de hand te veronderstellen dat ook hij aanneemt dat op fundamentele wijziging van ons produktiestelsel, dat grotendeels in particuliere handen is,

Mr. H. Bosma:

Discriminatie

NEDERLAND KENT VRIJWEL geen discriminatie, zeggen wij Nederlanders graag. Hierbij wordt dan meestal gedacht aan verschil in ras; hopelijk berust deze pretentie volledig op waarheid.

Wie echter het Wetboek van Strafrecht inziet en daar art. 248 bis eens doorleest, kan bovenstaande niet meer volmondig beamen. Dit artikel is kort genoeg om te citeren:

„De meerderjarige die met een minderjarige van hetzelfde geslacht, wiens minderjarigheid hij kent of redelijkerwijs moet vermoeden, ontucht pleegt, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste vier jaren.”

Uitgaande van het geestelijk liberalisme is het zonder meer duidelijk dat iedereen de kans moet hebben zijn persoonlijkheid te ontplooiën naar zijn mogelijkheden, voorzover anderen hierdoor niet benadeeld worden.

Verder mag geconstateerd worden dat het vooroordeel dat homofielen een minderwaardig soort mens zijn, onder grote delen van de bevolking niet meer geaccepteerd wordt. Aangezien deze leeftijdsgrens voor heterofiele verhoudingen bij zestien jaar ligt in plaats van bij eenentwintig, kan dan ook gesproken worden van een stuk discriminatie.

MEN HEEFT WEL EENS DE STELLING verkondigd dat dit artikel een nuttige functie had omdat het zou voorkomen dat iemand homofiel zou worden door ervaringen met homofielen. Deze stelling nu is volkomen onbewezen en onderzoeken wijzen eerder uit dat deze relatie niet geveerd hoeft te worden, hetgeen doet vermoeden dat de stelling berust op een vooringenomen standpunt. Dat

zelfs op lange termijn beschouwd geen kijk is. Binnen dit stelsel wenst Dahrendorf wel degelijk belangrijke wijzigingen aan te brengen, omdat hij overtuigd is van de toegenomen mondigheid van de mensen. Wanneer men, zoals te onzent de heer Joekes, zegt dat het bedrijfsleven een meritocratie is en géén democratie is dat

anderen benadeeld worden, is dus onwaarschijnlijk.

Een idioot artikel is het ook nog in zijn consequenties. De verhouding tussen een zestienjarige en een achttienjarige homofiel is niet strafbaar. Maar wanneer deze verhouding in stand blijft en de zestienjarige negentien en de achttienjarige eenentwintig wordt, is deze laatste eensklaps strafbaar geworden.

Er zijn minderjarige jongens die hun brood verdienen door homofiele contacten met meerderjarigen. Hoewel in deze gevallen de „uitnodiging” van de kant van de minderjarige komt, is de meerderjarige strafbaar. Vooral wanneer de meerderjarige in een sociaal gevoelige positie verkeert, is dit een veelvuldige reden tot het plegen van chantage. In plaats dat 248 bis misdrijven voorkomt, werkt het daarentegen misdrijven in de hand.

WANNEER DE DISCUSSIE OP DIT punt is aangeland, wordt vaak een laatste, emotioneel bepaald, argument van stal gehaald: moet de maatschappij dan niet tegen uitwassen beschermd worden? Inderdaad, maar daar hebben wij art. 248 bis niet voor nodig. De artikelen 246 en 247, die gelijkelijk voor homo- en heterofilie gelden, bieden voldoende waarborgen tegen excessen en stellen bovendien een leeftijdsgrens van zestien jaar, beneden welke elke „ontuchtige” handeling strafbaar is.

Wanneer deze Driemaster verschijnt is het congres te Breda, waarop de resolutie sex en politiek in eindstemming komt, alweer achter de rug. Ik hoop dat het standpunt van de JOVD dan in alle duidelijkheid zal luiden, dat art. 248 bis als kiespijn gemist kan worden.

een apodictische uitspraak die een liberale partij, die zegt te streven naar democratie, in haar algemeenheid niet voor haar rekening zou moeten kunnen nemen. De voorkeur voor ondernemingsgewijze productie kan hooguit

(doorlezen pag. 12)

gr. ziengs: griekenland

„Griekenland onder Papadopoulos? verfrissend en efficiënt werkend, een land met tevreden mensen, met weinig toeristen, lekker rustig”, aldus tekent drs. L. Ross op uit monden van toeristen die hij in Griekenland ontmoette. Toeristen die volgens hem van de ware politieke toestand geen weet hebben die niet weten dat zij gebruikt worden door het regime dat verklaart dat zij, de toeristen, komen uit enthousiasme voor het *Papadopoulos-regime*.

Ware-democratie

Drs. Ross doet zijn relaas in een „pamflet” „Een zomer in Griekenland” een serie van zeven artikelen dat verkrijgbaar is door storting van f 2,— op rekening nr. 9253327 van de Alg. Bank Ned. ten name van Drs. L. Ross.

Na het lezen van dit pamflet wordt men nog eens met de neus op zaken gedrukt die men in Nederland nog maar al te graag verzacht zoals onlangs *reisredacteur Huizinga van de NRC* deed in een serie van drie artikelen. Drs. Ross zag in Griekenland een nieuw slag mensen naar boven komen die honderd procent voor Papadopoulos zijn. Deze kleine „nazi's” voeren overal het woord en niemand waagt het met hen in discussie te treden. Dezen praten de censuur goed, vertellen dat er enige duizenden mensen in concentratiekampen *wonen!*, verstaan onder democratie (liever spreken ze over de *ware-democratie*) een regering voor het volk door de „politieke rijpen”, dit zijn de aanhangers van Papadopoulos, de rest is onrijp of communist!

De heer Ross geeft in zijn pamflet een heldere uiteenzetting van het Griekse kolonels-regime dat op geen enkel punt voldoet aan de eisen van democratie en niet het minste respect toont voor de rechten van de mens. Het is goed dat hier tegen geprotesteerd wordt. Ik hoop dan ook dat velen het pamflet van Drs. Ross zullen lezen, vooral zij die nog enig heil zien in het regime in een land waar wij nog steeds een *raketbasis (op Kreta)* onderhouden.

d. j. d. dees: benelux

De paden der *internationale integraties* gaan gewoonlijk niet over rozen. Dat blijkt vooral in de Europese Gemeenschappen, waar dan vooral met name het *Franse staatshoofd* aansprakelijk wordt gesteld voor de frequent optredende malaises.

Maar dat ook andere lidstaten het *nationale belang* laten prevaleren boven het *supranationale belang* blijkt uit de geringe vorderingen binnen de *Benelux*.

Disharmonisaties

Met de Benelux werd de oprichting van een *Economische Unie* beoogd. Dat betekent onder meer vrij verkeer van goederen, afschaffing van invoerrechten en harmonisatie van accijnzen.

Dat is theorie. Maar nu de praktijk.

Sigaretten- en drankprijzen worden — nu na een aanvankelijke aanpassing verder *uit elkaar gerukt*. Hetzelfde geldt voor de posttarieven. Vindingrijke zakenlieden uit het zuiden des lands verzenden hun drukwerk vanuit België, want dat is momenteel goedkoper.

„*Nieuw Europa*” (het blad van de Europ. Bew. in Ned.) spreekt dan ook terecht en heel treffend van „*manipulatie*

met accijnzen, als ware het werkverschaffing voor grensbeamten”.

Voorts: Nederland heft BTW, België nog niet. Met name de detailhandel in de grensstreken is de dupe van deze *concurrentie-vervalsende maatregelen*.

Benelux-executieve

Er is zeker één methode om dit soort optredende disharmonisaties in de toekomst te voorkomen. Dat is de instelling van een *Benelux-Executieve Commissie* met supranationale bevoegdheden, een naar het model van de Europese Commissie uitgerust orgaan. Gezien de ervaringen in de EEG zou voor zo'n beslissing toch echt niet zo veel moed nodig zijn.

Bij versterking der samenwerking hebben de drie landen alleen maar te winnen, zowel op het terrein van de buitenlandse en Europese politiek, als op dat van het binnenlandse terrein, waar men vooral in het Benelux-middengebied voor opgaven staat, die alleen met vereende krachten tot een goed einde te brengen zijn. We denken in dit laatste verband met name aan een *gemeenschappelijk haven- en industrialisatiebeleid*.

Aan de instelling van een Executieve willen we slechts één voorwaarde verbinden: *Zij zal moeten worden gecontroleerd door een Beneluxparlement*, dat i.t.t. het Europese parlement reële bevoegdheden heeft.

Maar dat zal gezien de afwezigheid van *De Gaulle*, beslist toch niet te veel gevraagd zijn.

drs. j. h. lambers: staatsmijnen

Een tijdje geleden hingen er *fusiegeruchten* tussen *Staatsmijnen* en de *Aku* in de lucht. Natuurlijk kon men toen verwachten dat onze roze socialisten zich er tegen zouden verzetten. En ja hoor, de PvdA zou zich zelf „*ten felste keren*” tegen elke verkoop van de Staatsmijnen. Den Uyl werd zelfs ronduit *demagogisch* toen hij zei: „*Wij kunnen ook niet aangaan dat de Staatsmijnen zoeken naar samenwerkingsvormen waarin de eigenaars, dat zijn u en ik, geen meerderheidspositie meer innemen*”.

Bezitsdrang

Voelt u zich ook zo eigenaar van Staatsmijnen? Een beetje wel zeker? Want heeft niet vrijwel iedereen de *bezitsdrang* in zich? Niks geen schande hoor. De socialisten zijn er ook mee behept; ze zijn ook een beetje kapitalistisch geworden. (*Net zoals Mertens zegt.*) Het verschil met de echte kapitalisten is alleen dat deze iets willen bezitten wat zij zelf hebben gewrocht; de socialisten willen daarentegen bezitten wat een ander tot stand heeft gebracht. *Zo zit dat.*

Doch nu ter zake. Vroeger waren de Staatsmijnen een energiebedrijf. Als zodanig was het juist dat de Staat dit bedrijf stichtte. Het is immers een veel te *strategisch onderdeel van de volkshuishouding*, deze energievoorziening. Doch waar het bij de eventuele samenwerking om gaat is het chemische bedrijf van de Staatsmijnen en *dáár* is geen reden voor staatseigendom. En als concentratie met het oog op de EEG nu eenmaal noodzakelijk is, waarom zou men dan tegen zo'n fusie zijn?

Blunder

De PvdA blijkt echter *nog niet veel* van de Europese gedachte begrepen te hebben. Want maakte men indertijd ook

(doorlezen pag. 9, links onder)

jovd-journaal

samenstelling
ada justman jacob

Agenda voor maart

februari

28 Den Haag. 20.00 uur debat tussen de heren Van Mierlo en Toxopeus. Pulchri Studio Lange Voorhout.

maart

- 1 Breda. vanaf 15.00 uur borrel Dennenoord.
- 4 Den Haag. 17.30 uur borrel in Tastevin, Prinsestraat 84. Amsterdam. 21.00 uur borrel in d'Oude Herberg. Handboogstraat.
- 8/9 Zuid/West. 14.00 uur districtsweekend in de Volkshogeschool Oleartsduyn te Rockanje. (zie pag. 10)
- 11 Rijnmond. 20.00 uur borrel, in Cosy Corner, Nieuwe Binnenweg hoek Mathenesserlaan. Na afloop Godfried Custers van de afdeling Den Haag over ontwikkelingshulp.
- 12 Rijnmond. 20.00 uur Vlaardings Jongeren Parlement.
- 17 Rijnmond. 20.00 uur Mr. J. F. G. Schlingemann over ontwikkelingshulp. Rijnhotel. In samenwerking met de VVD en de LSVR.
- 20 Amsterdam. 20.00 uur Nes. Debat over het nut van werknemers en werkgevers organisaties.
- 21 Breda; spreker Mr. H. van Riel.
- 22 RijVoDel, Tweede Lustrum. (zie pag. 10)
- 25 Rijnmond. 20.00 uur Liberale Sociëteit in de bovenzaal van de Harmonie in Vlaardingen.

HB tafel

Hierop ligt allereerst het voorstel van enkele bestuursleden van de afdeling Groningen om de JOVD-afdeling aldaar op te heffen. Een vervelende zaak, die buiten het hoofdbestuur om *bekokstoofd* is en waarover zonder melding bij het HB een *verklaring* naar de pers gestuurd is.

Reglementair is de zaak al evenmin in orde. In gevallen waarin het HR niet voorziet beslist het HB (artikel 66, nieuwe versie). Het geval Groningen valt hier duidelijk onder; het afdelingsbestuur zal zich dan ook moeten houden aan de regels, zoals het HB die stelt. In dit geval betekent het, dat de opheffing geen doorgang kan vinden. Het motief om de JOVD-afdeling op te heffen was, dat zij haar bestaansrecht verloren heeft, omdat praktische politiek in een politieke partij thuishoort en er binnen de VVD voldoende mogelijkheden voor jongeren bestaan. Zoals u zich wel herinnert, was de JOVD-Groningen vroeger een fervent voorstander van aansluiting bij de VVD.

Het vervelende van de zaak is de eruit voortvloeiende nega-

(vervolg van pag. 8)

al niet zo'n enorm stuk herrie over die BTW? Terwijl deze BTW gewoon een stuk noodzakelijke *harmonisatie* betekent! Onze socialisten zijn dus nog *nationalistisch* ook? Dat alles dient blijkbaar echter het vermeende arbeidsbelang. Vermeend, want met het tegenhouden van de industriële concentratie *benadeelt* men vooral de werkgelegenheid.

Met een variant op *Wim Kan* zouden we dan ook kunnen zeggen: „De PvdA zal nooit bewust het eigen land bevoorstellen... *integendeel*”.

Aangezien dit de zoveelste blunder van deze partij is, mag men hopen dat D'66 de leiding van de oppositie helemaal aan zich zal trekken. *De PvdA kan zich dan geheel aan haar congressen gaan wijden.*

tieve propaganda, vooral vervelend voor afdelingen en districten in oprichting.

Het *district Brabant* heeft er evenwel weer een afdeling bij, nl. *Langstraat (Waalwijk)*. Voorts is de *Commissie Buitenlandse Contacten (COBUCO)* enigszins gewijzigd. Daarin zitten nu: *Johan Meijer*, voorzitter; *Ineke Hubeek*, secretaresse; *Jantine van Schouwenburg* en *Jan Kees Wiebenga*. De overige punten, die het HB besprak, zult u in Breda of in de volgende Driemaster vernemen.

Verenigingsraad

Allereerst werd er gesproken over de *positie, het bestaansrecht en de toekomst* van de JOVD. Iedereen zag wel in dat er iets veranderen moet, alleen de concrete oplossing werd nog niet gevonden. In afwachting van deze oplossing besloten we te gaan praten over de huidige gang van zaken aan de hand van een *nota* over de organisatie van *Jan Weggemans*.

Slechts enkele conclusies van de discussie zal ik vermelden. Wat betreft de communicatie blijken de *districtsbesturen en districtsraden* essentieel. Deze houden zowel met de afdelingen als met het HB intensief contact. Het HB daarentegen is fysiek slechts tot fragmentarisch contact met afdelingen in staat.

Wat betreft de discussies op de landelijke weekenden leeft er te veel het idee, dat alleen deskundigen mogen meedoen. *Het tegendeel is eerder waar*. Iedereen mag vragen stellen of opmerkingen maken. Ook hier ligt een taak voor de districten om haar afdelingen te stimuleren tot het verlevendigen van de discussie.

Kadercursussen lijken hiervoor ook belangrijk, mits ze niet door Orakelende HB-leden gegeven worden. De *Centrale Kader Commissie* zou hiervoor ingeschakeld kunnen worden. Over het geheel genomen was de discussie over de organisatie positief. Rest ons slechts de wens uit te spreken, dat de uitkomsten hiervan en de voorstellen uit de nota omgezet worden in de vereniging stimulerende impulsen.

Afdelingsverslagen van januari

Vele afdelingen w.o. *Den Haag* en *RijVoDel* hebben het jaar ingezet met goedbezochte borrels. Ook de afdeling *Rijnmond* bleef hierbij niet achter. Op 10 januari had de afdeling *Noord en Merwede met de VVD-afdeling Ridderkerk* een propaganda-avond te Ridderkerk. Na een geslaagde inleiding met discussie door *Hans Wiegel*, werd de avond met een gezellig bal besloten.

Op 16 januari hebben vele *Haagse JOVD-ers* met plezier geluisterd naar de heer *Van Veenhoven*, welke een zeer boeiende inleiding hield over de *apartheidspolitiek* in Zuid Afrika. Het betoog van de spreker leidde tot een zeer geanimeerde discussie.

Amsterdam bereidde zich in een lange degelijke ledenvergadering voor op de conferentie in Breda. De voorzitter van de *commissie sex en politiek* (ten onrechte soms sex in de politiek genoemd) lichtte daar zijn resolutie toe. Dit heeft hij in *Utrecht* nog een keer gedaan met als discussiepartner inspecteur *J. Doeven* van de Utrechtse zeden- en kinderplicht.

Sex en politiek was ook het onderwerp van de *districts-avond van Zuidwest* waar *Mr. P. N. van Brederode* een inleiding hield. Ter ere van de juist opgerichte afdeling *Dordrecht* werd deze avond die goed bezocht werd daar georganiseerd.

In *Noord-Groningen* was de avond weer regionaal van karakter. Vraagstukken rond de Eemshaven werden door de burgemeester van Delfzijl, *Mr. A. P. J. van Bruggen*, uiteengezet.

Een andere noorderling, *Henk Bosma*, hield in Utrecht voor het *district Centrum* een verhanding over de actuele poli-

tiëk. Onder het toezien oog van *Jan Ekkers*, welke bij die gelegenheid als districtsvoorzitter afzwaaide.

Voor het Wassenaars jongerenparlement trad het span *Hans Wiegel-Hans van der Doel* op. Urenlang werden de defensiemiljoenen, woningnood, Griekenland en de partijvernieuwing besproken.

Rest nog het verslag van de afdeling *Rijnmond*, een zeer actieve afdeling met elke maand een borrel, Jongerenparlement en Liberale Soos en steeds nieuwe leden.

Deze maand hield *Theo Dragt* — lid van de afdeling *Den Haag* — na de borrel een uiteenzetting over de NAVO. Dit als voorbereiding van 17 januari, toen de heer *Koudijs*, lid van de Tweede Kamer der Staten Generaal, sprak over de NAVO voor de VVD, JOVD en LSVN. De heer *Koudijs* sprak zich uit voor handhaving van de NAVO en een strategie van Flexible Response.

Dit waren dan weer de afdelingsverslagen. Sex en politiek zal na Breda beëindigd zijn, maar dan verwacht ik daarna veel convocatoren en verslagen over de *grondpolitiek*. A. J. J.

RijVoDel

Op *zaterdag 22 maart a.s.* organiseert de afdeling Rijswijk-Voorburg-Delft ter gelegenheid van haar *10-jarig bestaan* een feestelijke bijeenkomst, welke gehouden wordt in Reinvoorde te Rijswijk. Aavang 16.30 uur.

Programma

- Ontvangst en borrel
- Inleiding door H. Wiegel
- Koud buffet
- Feest (tijdens dit feest cabaret door eigen leden).

De afd. Rijvodel hoopt vele JOVD-ers en vooral oud JOVD-leden, donateurs en allen die met deze afdeling contacten hadden te mogen verwelkomen.

Opgaven en inlichtingen bij *Johan Blok*, Haagweg 192, Rijswijk, telefoon 070-901109.

Districtsweekend Zuidwest

Op 8 en 9 maart komt Zuidwest in de *volkshogeschool te Rockanje* weer bijeen. Afgezien van feest en vergadering staat een debat over recreatie en een inleiding over *bestuursvorming* op het programma.

De kosten bedragen *f 19.50*, opgave bij *Anneke Gijsberts*, Van Nijenrodestraat 105, Den Haag, telefoon 070-244787. Gezien de reputatie van dit district, mag u dit festijn beslist niet missen!

Adressen:

Adreswijziging administratie van de Driemaster:

Kapteinlaan 47,
GRONINGEN.

Jan Ekkers heeft het volgende telefoonnummer 03404-10165.

NPJCR

De *Stichting Nederlandse Politieke Jongeren Contactraad* is onlangs uitgebreid met de *PPR, PSP en Communistische Jongeren*.

Het NPJCR organiseert binnenkort twee *jongerenparlementen* in het gebouw van de Tweede Kamer te Den Haag.

Op 29 maart gaat het over 20 jaar NAVO. Minister *Luns* heeft toegezegd te komen. Voorts zal *Prof. Kooyman*, futuroloog en Navospecialist, spreken over de volgende 20 jaar.

Op 24 mei wordt er een discussiebijeenkomst georganiseerd over *maatschappelijke democratisering*. Over dit onderwerp zullen zowel van *werkgevers- als werknemerszijde* inleidingen worden gehouden.

Voor deze bijeenkomsten kunt u zich opgeven bij *Jan Ekkers*, de *Genestetlaan 2 A, Zeist*. Het *Rapport Europese Veiligheid in historisch perspectief* is à *f 1,95* te bestellen bij *Maarten Lekkerkerker*, Joh. van Oldenbarneveldtlaan 107, Scheveningen.

(vervolg van pag. 5)

Natuurlijk kan men, zoals *prof. Pen* onlangs in het *Hollands Maandblad* deed, vijftig punten opschrijven die men dan vervolgens het etiket van „mooi links” opplakt. Het hobiïstische blijkt dan echter hieruit dat *Laurens ten Cate* een heleboel van die punten van Pen misschien wel helemaal niet zo „mooi links” vindt. En omgekeerd vindt Pen veel van Nieuw Links „lelijk links”. En beiden zullen wellicht lelijk denken over het links van de vriendjes *Pors, Kors* en *Sjors*. Ten slotte geeft Pen dan nog toe dat heel wat van zijn punten niet het monopolie zijn van „mooi links” maar evengoed toekomen aan „mooi rechts” (*dat is de VVD dan zeker?*).

Maar nu genoeg over deze links-rechts-debatten die zo vaak het karakter van prietpraat aannemen. De *tegenstelling tussen paternalisme c.q. regentisme versus inspraak en democratie* is een veel wezenlijker tegenstelling van onze tijd. En wat dat betreft, hierover heeft D'66 een ideeëncomplex dat men desnoods een ideologie zou kunnen noemen. Het grondprincipe bij de Democraten is immers de „open samenleving”. Iedereen dient de gelegenheid te krijgen tot een zo ruim mogelijke inspraak, op een zo breed mogelijk terrein.

Liberaal pragmatisme

Wat wij momenteel voor een systeem hebben kan ternauwernood een democratie genoemd worden. Democratie betekent immers dat het *volk* beslist. Dat is bij ons helemaal niet het geval. Bij ons vindt alleen *delegatie* van inspraak plaats en zelfs dat nog niet eens altijd. De gemeenteraad bijvoorbeeld bezit nauwelijks inspraak bij de benoeming van een nieuwe burgemeester. (Hetgeen „uniek” genoemd kan worden in vrijwel geheel West-Europa.) Natuurlijk, er is wel contact tussen kiezer en gekozen, al kan daar dan ook nog heel wat aan gedaan worden. Maar het gaat er om dat wanneer de gekozen eenmaal op een zeker kussen geplaatst is er gedurende een vrij lange periode vrijwel geen mogelijkheden voor een *tussentijdse verantwoording* aanwezig zijn, en zeker niet rechtstreeks aan het volk. In tal van belangrijke zaken, die de burger rechtstreeks aangaan, zoals b.v. bij facetstreekplannen, is inspraak in de meeste gevallen zelfs helemaal afwezig. Over de nog immer voortdurende *bevoogding* in onderwijs en bedrijfsleven willen we het niet eens hebben, dat zou het intrappen van een openstaande deur zijn.

Het is dan ook wel duidelijk, dacht ik, dat er wel degelijk een soort ideologisch uitgangspunt is. Essentieel is dat men de burgers *actief* bij het gebeuren om hen heen wil betrekken. Uiteraard kan dit alleen mogelijk en zinvol zijn wanneer deze laatsten de wil en de gelegenheid hebben om zich te ontwikkelen en zich op de hoogte te stellen. Daardoor zou men in dit idee *zelfs* een liberaal aspect kunnen zien.

De meeste echte (?) liberalen vinden D'66 echter helemaal niet liberaal. Men ziet het pragmatisme van D'66 als *strijdig* met het liberalisme. Dat is merkwaardig. Het liberalisme komt nl. veel dichter bij het pragmatisme dan het in het algemeen veel *dogmatischer socialisme*. Een liberaal loopt niet zo hard weg met dogma's; hij ziet ook niet zoveel in goed-doortimmerde beginselprogramma's. En is dat ook niet in overeenstemming met de feiten? Het enige stokpaardje van de VVD in de laatste jaren is de *belastingverlaging* en dat heeft met het liberalisme nog weinig te maken ook.

Kortom, qua *mentaliteit* staan de VVD en D'66 dichter bij elkaar dan men zou denken, wanneer men de VVD-zegslieden hoort.

Kleine zelfstandigen en agrariërs

Men gaat dan ook zoeken naar een andere verklaring voor

de VVD wrevel jegens D'66. Die verklaring zou wel eens kunnen zijn dat de VVD en D'66 *concurrerende partijen* zijn. Beide mikken voor een belangrijk gedeelte op de z.g. mid-dengroepen. D'66 omdat deze groep door haar ontwikkeling het meest aan wat meer inspraak toe is, de VVD om andere redenen. Dat de VVD zich niettemin behoudender opstelt als D'66 komt voornamelijk omdat de liberalen ook nog al heel wat *kleine zelfstandigen en agrariërs* onder hun aan-hang rekenen.

Die liberale behoudendheid mag echter niet zover gaan dat D'66 eventueel niet meer met de VVD zou kunnen samen-werken. Het congres van de VVD over het ondernemings-recht kan wel als een *stap tot een betere verstandhouding* beschouwd worden, maar het gaat niet alleen om openheid. Het is daarom bijzonder jammer dat *Mr. Geertsema* met zijn voorstel van de *werknemerscommissaris* niet zijn zin heeft kunnen krijgen. Men kan daarom vermoedelijk wel stellen dat als de VVD in dezen niet voor de verkiezingen alsnog gaat bijdraaien, het haar onherroepelijk stemmen gaat kosten. Met name de *20 t.e.m. 30-jarigen* uit de midden-groepering zal zij dan waarschijnlijk wel voor het overgrote

deel aan D'66 moeten laten. Dit is des te pijnlijker omdat het de VVD anderzijds waarschijnlijk weinig stemmen zou kosten als ze in dezen een nog meer progressief standpunt zou gaan innemen. De groep kleine zelfstandigen en boeren zullen hiervan immers nauwelijks consequenties onder vinden.

Scylla en Charibdus

Het bovenstaande geeft tevens een stukje pragmatisch denken weg. Immers, als de VVD niet uit haar *egelstelling* van het z.g. kapitaal-liberalisme wil komen, dan zal D'66 nooit niet en terecht niet met haar willen samenwerken.

Daardoor zal de regeerbaarheid van het land evenwel ernstig in het gedrang komen, althans bij de huidige verhoudingen. Want de *politieke koekebakkers ter linkerzijde* kunnen de hersenschim van de linkse concentratie nu wel definitief laten varen.

Laat de VVD de Democraten '66 echter niet in een positie brengen dat het straks een keus zal moeten doen als tussen *Scylla en Charibdus*. In dat geval zal D'66 hopelijk met niemand meedoen en blijven afwachten tot de rest ontploft.

ANNO

1774

A. VAN HOBOKEN & Co.

BANKIERS
ROTTERDAM
PARKLAAN 32-34

BIJKANTOREN:
's-GRAVENHAGE
RHENEN

CORRESPONDENTSCHAP:
WIJK BIJ DUURSTEDEN

N.V. SCHEEPSWERVEN

PIET HEIN

voorheen

FIRMA W. SCHRAM & ZONEN

**WERVEN TE BOLNES
EN PAPENDRECHT**

Twee dwarshellingen, elk 115
meter lang. Overdekt droogdok
116x30 meter, geschikt voor
het zwaarste materiaal.

Telefoonnummers

Rotterdam 010 139275
Ridderkerk 01896 3644-3409
Papendrecht
01850 3774 8329-20466

N.V. Lijm- en
Gelatinefabriek

„Delft”

TWEE TORENS
Telefoon 25242 - Delft

FRIESCH-GRONINGSCHЕ HYPOTHEEKBANK N.V.

Amsterdam - Arnhem - Eindhoven - Enschede - 's-Gravenhage - Groningen - Rotterdam.

Spaarpandbrief 1968-75

groeit van f 500,- naar f 800,-

een folder met nadere inlichtingen ligt voor U gereed.

MARGINALIA

HET PARLEMENT VAN DE RAAD van Europa heeft Griekenland veroordeeld. Het kon ook moeilijk anders na de rapporten van de Nederlandse oud-staatssecretaris Mr. Van der Stoep. Ze toonden duidelijk aan dat in Griekenland de fundamentele rechten met voeten worden getreden. De veroordeling moet voor de Griekse democraten een belangrijke morele steun betekenen. Maar helaas ook niet meer dan dat. Want het is niet te verwachten dat het Griekse kolonelsbewind zichzelf zal gaan democratiseren. Het kan dan meteen wel opstappen, wat wel ongeveer het laatste is dat van een dictatoriaal bewind verwacht mag worden. Het bewind in Griekenland kan slechts ondermijnd worden door verzet in het land zelf, en door militaire en economische sancties van buitenaf. Of dat zal gebeuren? Wij vrezen van niet.

JARENLANG HEEFT DE VVD zich breed gemaakt voor de gelijkstelling van begrafenissen en crematies. Omdat onze christelijke broeders aan dat idee nog moesten wennen heeft het wel even geduurd, maar tenslotte is het zo ver gekomen. Terecht. Die zelfde christelijke broeders moeten blijkbaar ook nog wennen aan de wetenschap dat er homo's zijn. Dat kun je, ondanks dat ze eeuwig in de hel op hun tongen zullen moeten bijten, nog altijd beter wezen dan een pelopper. Wie dacht dat de liberalen in ons parlement als één man zouden staan voor de rechten van onze homofiele medeburgers heeft het glad mis. Het beroemde artikel 248bis heeft een sterk discriminerend karakter. Daar is ieder het over eens. En omdat we nu ook een wet tegen de discriminatie hebben mocht men toch verwachten dat de zaak glad gestreken zou kunnen worden. Maar dan heeft men het mis; om zekere redenen moet de minister eerst het advies van de gezondheidsraad afwachten. De liberalen hebben zich daarbij neergelegd. Een onbegrijpelijke en onverteerbare zaak. Evenmin voelde de meerderheid van de Kamer iets voor koninklijke goedkeuring van de COC. Er bestonden bezwaren tegen bepaalde advertenties in het blad van deze vereniging. Nou ja, wie een hond wil slaan zal altijd wel een stok kunnen vinden. De overheid hoedster van de moraal, het is een voor liberalen onverdraaglijke

zaak. Zulks blijkbaar niet voor de meerderheid van de VVD-fractie (uitgezonderd Wiegels en Vonhoff). Waarom wel strijd voor de doden (of die nu begraven of gecremeerd worden), en niet voor de levenden, of die nu hetero- of homoseksueel aan hun gerief willen komen?

DE ZELFVERBRANDING VAN JAN Palach heeft de verzetsgeest tegen de Russische onderdrukking in Tsjecho-Slowakije aangewakkerd. Bewonderenswaardig is de standvastige houding van het Tsjechische en Slowaakse volk. Moskou zal voorzichtig moeten manoeuvreren wil het in het land niet tot een openlijke opstand komen. Van de fantazieloze regeerders kan nauwelijks verwacht worden dat ze water in de wijn zullen doen. En dat impliceert dat het in Oost-Europa wel rustig blijven, voorlopig.

DE SOCIALISTEN HEBBEN DE kleine man nog nooit verdrukt. De liberalen wel. De liberalen hebben onze vaders in diepe sociale ellende laten verkommen. Dat schrijft ARJOS-voorzitter Hans de Boer in het blad van zijn organisatie Op Wiek. Wel, dat weten we ook weer. We hebben geen enkele behoefte de daden van de liberalen van voor de oorlog mooier voor te stellen dan ze zijn. Wel willen we de heer De Boer herinneren aan het feit dat diezelfde vermaledijde liberalen weg liepen met de zo christelijke voorman Hendrik Colijn. De anti-revolutionairen, die zich thans zo op de progressieve borst slaan, zouden meer reden hebben van hun afschuw van de liberalen

van nu, wanneer ze toen niet meegedaan zouden hebben onze vaders in diepe sociale ellende te laten verkommen. Tien jaar geleden beleefde de heer Berghuis de „gelukkigste dag van zijn leven“, toen de samenwerking met de socialisten werd verbroken. Vooroordelen zijn sterk, schrijft Hans de Boer. Kennelijk even sterk is zijn bijzonder slechte geheugen. (G v d M)

(vervolg van pag. 7)

een pragmatisch uitgangspunt zijn, maar zou nooit en te nimmer tot een „liberaal beginsel“ verheven mogen worden. Op lange termijn werkt zo'n uitgangspunt belemmerend voor een liberale politiek, die zich democratie en democratisering ten doel stelt. Of men zou zich tevreden moeten willen stellen met het van tijd tot tijd bijstellen van het kompas.

IN HET KADER VAN HET HIER aangehaalde boek mocht men van Dahrendorf niet verwachten dat hij diep op deze problemen zou ingaan. De neerslag van zijn sociaal-economische denkbeelden moet men zoeken in het programma van D'66 dat door de ideeën van Dahrendorf sterk beïnvloed is. Kennelijk is dit programma niet zo plat-pragmatisch als hier en daar wel eens wordt voorgesteld. Voor een politiek op lange termijn kan men er heel goed mee werken! Ik kan daarom een ieder het boek van Dahrendorf, verschenen bij de Piper-Verlag, ter lezing aanraden. Veel Nederlandse, vooral zich noemende, liberalen zouden er nog wel wat van kunnen leren.

DE DRIEMASTER

Maandblad van de Onafhankelijke Liberale Jongeren Organisatie Vrijheid en Democratie (JOVD).

HOOFDREDACTEUR: G. van der Meer. **LEDEN VAN DE REDACTIE:** A. J. Justman Jacob, D. J. D. Dees, A. Ph. P. van Haften (opmaak), J. H. Lambers, Gr. Ziengs (secretaris). **REDACTIE-ADRES:** Hoofdstraat 82 A, Valthe (D.), tel. 05919-2512. **KOPIJ AFDELINGSPAGINA:** Bloemgracht 101-I, Amsterdam, tel. 020-237495. **ADMINISTRATIE-ADRES:** Kapteinlaan 47, Groningen, tel. 05900-25620. **ABONNEMENTSPRIJS:** Minimaal f 7,50; voor leden gratis.

ADVERTENTIE-TARIEVEN worden gaarne verstrekt door de administrateur. **BETALINGEN** van advertentie- en abonnementsgelden uitsluitend op giro-rekening 277760 t.n.v. Stichting „De Driemaster“ te Den Haag.

ALGEMEEN SECRETARIAAT van de JOVD: De Genestetlaan 2A, Zeist, tel. 03403-10165. **ALGEMEEN PENNINGMEESTER** van de JOVD: Dwarswijk 230, Drachten, tel. 05120-5476, giro-rekening 953500.